

Anyagkarbantartásnál követendő eljárások

A jó anyaggazdálkodásunkkal elősegítjük népi demokráciánk fejlődését. Ezért kötelességemnek tartom, hogy az anyagkezelési tapasztalataim alapján néhány tanáccsal, illetve útmutatással felhívjam bajtársaim figyelmét a helyes és gazdaságos anyagkarbantartásra, mert a helyes karbantartás az anyag használhatóságát, élettartamát megnöveli. Az anyagkarbantartás épp oly fontos, mint pl. az embernél a tisztálkodás stb.

Először a tüzérségi anyagnál szeretném megvilágítani a követendő eljárásokat. Tábori tüzér voltam, így elsősorban mindig a tábori tüzérség anyagkarbantartására gondolok. Ezért a lövegek és az idetartozó műszerek karbantartásával fogok foglalkozni. Minden ütegnél és századnál vannak bizonyos házi szokások, meg van a kiképzési tervzet és ennek napirendje. Nálunk tüzéreknél a csütörtöki nap volt a lópihenő nap és így a hajtó tüzérek részére a lóápolás, a kezelőlegénység részére pedig az anyagkarbantartás volt a napirendben előírva.

Az anyagkezelő tiszthelyettesnek már ismernie és tudnia kell, hogy anyagkarbantartáshoz milyen anyagok kiadására van szükség. Pl.: csőkefe, tisztítórongy, kóc, olaj, kenőszappan, emelőkrúd, kocsiemelő stb.

Kezdem először a lövegek karbantartásánál: A karbantartáshoz lehetőleg olyan helyet keressünk, hogy a lövegeket mosó víz elfolyhasson és hogy a szenny minél távolabb kerüljön a tisztítandó anyagtól.

Mossuk le a lövegeket ronggyal, úgy, hogy a lövegfestést ne sértsük és hogy a festéket le ne mossuk, illetve marassuk. Vigyáznunk kell, hogy lúgot tartalmazó anyag a vízbe ne kerüljön, tehát kenőszappant (smirszappant) ne a festett rész tisztítására használjuk. Ha a mosás megtörtént, töröljük át száraz ronggyal, hogy a foltok és mázolások eltűnjenek.

Kerékek kenésénél használjunk kocsiemelőt vagy emelőrudat, hogy a tengelyekre kent kenőanyagot a kerék visszahelyezésével ne toljuk le. A tengelyt tisztítsuk meg a reá rakódott piszoktól és az elhasznált zsíradéktól. Itt használhatunk a zsír lemosására kőolajat. A kerék perselyénél ugyanezt cserlekedjük és utána szárazra töröljük, majd friss tavotta gépzsírral mindkettőt bekenjük. A kenésnél vigyázni kell, hogy túlsok zsírt ne tegyünk a tengelyre, mert azt a reá tölt kerék csak kiveri és így csak anyagot pocsékolunk.

1. A cső tisztításánál, ha éles lövészetet hajtottunk végre, a következőképen járjunk el: vegyük ki a lövegzárt a tanultak

szerint és helyezzük azt tiszta ronggyal lefedett deszkára vagy a lövegzár tisztítására alkalmas helyre. Szedjük szét a lövegzárát és töröljük át kőolajos ronggyal, hogy az égési termékeket könnyen tudjuk eltávolítani. Utána szárazra töröljük és összerakás előtt beolajozzuk. Különösen nagy gondot fordítsunk az ütőrúgó, ütőszegesúcs épségére. Ha a rúgó gyenge vagy az ütőszegesúcs kopott vagy sérült, cseréljük ki a tartalékkészletből. Irányzó és tűzharc gyakorlásánál az ütőrúgót cseréljük ki gyakorló ütőrúgóval. Éles lövészetnél ennek visszacseréléséről sohasem szabad megfeledkeznünk. A cső karbantartása után a lövegzárát visszahelyezzük. Ezután győződünk meg annak biztos működéséről.

2. Először húzzuk át a csövet a csőkefére helyezett kőolajos ronggyal, hagyjuk pihenni fél, esetleg egy óráig, míg a kőolaj a csőben lerakódott káros anyagot feloldja, majd utána töröljük ki szárazra, míg a cső fényes színt tükrözik vissza. (Éles lövészet alkalmával ne feledkezzünk meg az utolsó lövésnél a «réztelenítő rudacsókák» behelyezéséről, melyet karikába hajtva a lőporzacskó fölé helyezzük és azt a keresztkartonnal lerögzítjük s ezzel a réztelenítést elvégeztük.) A cső teljes tisztítása után helyezzünk a csőkefére olajos, vagy savmentes rongyot és lehetőleg természetesen húzzuk át a csövet. Ezzel a csőkarbantartás be van fejezve. Ha még előfordulna, vagy lenne bronzcsövünk, úgy ezeknél a lövés utáni tisztítást nem kőolajjal, hanem csőszappannal és vízzel eszközöljük. A további eljárás ugyanaz, mint az acélsövű lövegeknél. Mindkét esetben vigyázzunk, hogy a csövet meg ne karcoljuk.

Magassági irányzógépeknél, oldalirányzógépeknél a lövegre írt eljárásokat kell alkalmaznunk. A sarkanlyú csapszegeinél és a zárókilincsénél az olajozólyukakat hegyesre faragott fadarabkával tisztítsuk ki és utána olajozzuk be. Beolajozás után várunk egy ideig és a kifolyt olajat letöröljük.

Az irányzógépeknél és barnított fémes részeknél kis fadarabkával, a nehezen hozzáférhető helyeken ronggyal, ha szükséges, kőolajjal távolítsuk el az említett módon a káros anyagokat.

Lövegtávcsöveknél ugyanezen eljárást alkalmazzuk, azonban itt nagyon vigyázni kell a szemlencse és a tárgylencse tisztításánál, hogy olaj vagy zsír ne jusson közel a pereméhez, mert kis beolvadás esetén látómezőnk homályos lesz, amelynek helyreállítása tetemes összegbe kerül. A szemlencse és tárgylencse tisztítására csak szárvasbort szabad használni. (Csak

ennek hiányában szabad finom, száraz flanel-ruhadarabot használni.)

Amikor a lövegek karbantartását befejeztük, át kell vizsgálni: az oldal- és magassági irányzógépet, sarkantyúkilincseket, felső- és alsópajzs záróreteszeit és egyéb rögzítő és zárókilincseket (reteszeket). Meg kell győződni azok működéséről, továbbá az összes olajozólyuk-fedelelek épségéről, csavarok, csapszegek, sasszegek hiányáról. Az észlelt rendellenességről és hiányokról azonnal jelentést kell tenni, hogy azok pótlása a tartalékanyagból megtörténhessék. A hiányok pótlását a műmester tiszthelyettes végezze.

Folyadékfeketét és helyretoló-berendezéseket csak műmester jelenlétében szabad szedni és karbantartani. A lövegeknél leírt karbantartási módokat értelemszerűen vonatkoznak azok mozdonyaira is. A teljes karbantartás és átvizsgálás után szoktuk vékonyan olajos ruhával áttörölni a löveget és mozdonyt. Természetesen nem vastagon, mert nyáron sok por rakódik rá és így a következő karbantartás nehezebb és költségesebb. Kőolajos rongy használatát lehetőleg mellőzzük, mert az oldja a festéket. Teljes anyagkarbantartás után az összes rongyot mossuk ki, hogy a következő anyagkarbantartásra ismét felhasználhassuk. Ezzel anyagot takarítunk meg.

Műszereink karbantartásánál használjuk a rendszeresített porcesetet és szarvasbőrt. Az eljárás ugyanaz, mint a löveg-távesővek karbantartásánál. Az állványoknál vizsgáljuk meg a fakeret csavarzatát, illetve szorítsuk meg a rendszeresített csavarhúzóval, hogy ezáltal is biztosítsuk az állvány szilárdságát és tartósságát. Olyan rongálódást, amely a mérések pontosságát befolyásolná, azonnal jelentsük. Műszerkarbantartásnál pl. tűzér teodolit, 15x-ös szöglávcső csövesdelejtűjének karbantartásánál különösen fel kell hívnom a bajtársak figyelmét, hogy nagyon vigyázni kell a delejes elhajlást beállító tű elmozdítására és annak visszaállítására, mert ha azt véletlenül nagyon elmozdítjuk, úgy éleslövészeten, vagy bármilyen lögyakorlat alkalmával a párhuzamosítás sohasem lesz tökéletes.

Így lövegeink nem lesznek pontosak és az ebből eredő hibák felkutatása nagyon nehéz. (Pl. egy alkalommal a tájolás előtt a csöves delejtű delejes elhajlást mutató tűje elmozdult, ezért a párhuzamosításkor 200 vonás eléréséig kellett várni, ezért a lövések nem oda estek, ahova esniök kellett volna.)

A tűzérési lőszer karbantartását rendszerint műmester felügyelete mellett végezzük. Amennyiben az ütegél karha-

talmi lőszer és napijavadalmazási lőszer ki volna adva, úgy azt szintén a legénység köteles karbantartani.

Ha olyan lövedék van az ütagnél, mely nincs festve és véletlenül megrozsdásodik, úgy azt kőolajos ronggyal áttöröljük, a rozsdát feloldjuk, utána szárazra töröljük és savmentes szírral, vagy olajos ronggyal átkenjük.

Amennyiben a hüvelyben lévő lőporzacskókban vagy a csöves és tárcsás lőpornál némi kis átváltozást észlelünk, úgy azt azonnal jelentsük. Minden bajlártnak legyen szívügye a jó és gondos anyagkarbantartás, mert mindennemű anyag megtakarításával a magunk és az egész magyar nép nemzetgazdasági helyzetén segítünk. Jelszó legyen az, amit a jó magyar közmondás mond: «Tisztaság a jólneveltség fokmérője». Én erre azt mondom: a «Jó anyagkarbantartás, a jó gazdálkodás fokmérője!»

Gósi Dénes írn. alhadnagy.

A honvédség sajátos gépkocsizó kiképzéséről

Ismeretes, hogy a gépkocsizó alapkiképzés már nem a honvédség keretén belül történik, hanem a nemrég életrehívott és jól felszerelt Állami Autóműszaki Intézetnél.

Vezetésünk, amikor a csapatok gk. és mkp. vezető jelöltjeit az Állami Autóműszaki Intézetbe küldi, kettős célt kíván elérni: biztosítani a gjm-vek kiszolgálásához, vezetéséhez szükséges műszaki alapkiképzést és szociális segítséget nyújtani az arra érdemeseknek azzal, hogy a polg. gjm. vezetői jogosítvány díjmentes kiadásával oly szakvizsgára tesznek szert, amit azután később saját céljaikra a polgári életben hasznosítani tudnak.

Abból a tényből, hogy az alapkiképzést megbízható polgári kezekbe adtuk, sokaknak az a felfogásuk alakult ki, miszerint a gk.-kiképzésnek a honvédségen belül sok tennivalója már nincs. A gk.-szolgálatot érintő adminisztráció ismertetésével, egy kis terepjárással és kötelekvezetéssel a kiképzés be is fejezhető.

Mielőtt e helytelen felfogás ellen szólanék, a gk.-kiképzés fontosságát kívánom röviden összefoglalni.

A gépkocsizó-kiképzést, döntő fontosságú kiképzésnek kell minősíteni, mert ezen áll, vagy bukik a gk.-egységek alkalmazhatósága, mozgékonytsága. Anyagi szempontból vizsgálva a kér-